

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č. j.: OV—039/A—89

10. V. 1989

~~TAJNĚ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 11 ✓

Počet příloh: 9/18 ✓

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 40

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

Ve dnech 7.-9.května 1989 nebylo na území ČSSR zaznamenáno závažné narušení veřejného pořádku a klidu.

Nebyla zaznamenána závažná nepřátelská činnost vnějšího protivníka.

Ve státobezpečnostní oblasti nebyly zaznamenány markantní jevy vybočující z trendu nepřátelské činnosti vnitřního protivníka zjištěného v posledním období. V Plzni bylo 6.5.1989 zamezeno pokusu o narušení veřejného pořádku a klidu organizovanému nepřátelskými osobami pod záminkou demonstrativního pietního aktu k uctění padlých amerických vojáků. Snahy byly v zárodku likvidovány. Dne 7.5.1989 proběhl v Bradle /Západo-slovenský kraj/ pietní akt u mohyly M.R.Štefánika. Po ukončení oficiální části došlo k pokusu zneužít tuto akci nepřátelskými osobami ze SSR /ČARNOGURSKÝ, PONICKÝ/, což nevzbudilo odezvu veřejnosti.

Na území ČSSR nebyl zaznamenán žádný výhružný anonymní telefonát. Bylo zjištěno pouze pět kusů nepřátelských letáků, rozšiřovaných neznámými pachateli, po nichž se pátrá.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs.národním hospodářství, dopravě a spojích.

Od 8.5.1989 se v ČSSR krátkodobě zdržuje kardinál Jozef TOMKO /soukromá cesta na dobu 5 dnů, pohřeb matky/.

2. Nepřátelská činnost

b/ V návaznosti na předem získané poznatky po organizování demonstrativního pietního aktu na počest padlých amerických vojáků nelegálními strukturami v Západočeském kraji byla 6.5.1989 od 8.00 hod., po předchozích preventivních opatřeních k organizátorům akce, prováděna příslušníky KS SNB Plzeň bezpečnostní opatření k zajištění veřejného pořádku a klidu v prostoru náměstí Míru v Plzni. Až do 16.45 hodin byl na náměstí klid, poté se začaly vytvářet skupiny mladých lidí podle zjevu přívrženců Punk-rock, každá v počtu 8-10 lidí, které v prostoru vyčkávaly. V 17.00 hodin se shromáždilo asi 200-300 osob, které stály před pomníkem, z nichž jednotlivci pokládali květiny. V 17.00 hodin vyzval poprvé vedoucí odboru vnitřních věcí MěNV Plzeň s. Pípal rozhlasovým zařízením přítomné k rozchodu s upozorněním, že demonstrace nebyla povolena. V 17.15 hodin výzvu opakoval. Poté docházelo k rozptýlu osob. V 17.45 hodin zůstalo na náměstí asi 50 mladých lidí. Z této skupiny se neznámý občan asi ve věku 25 let postavil před památník a mával malou americkou vlaječkou. Později poklekl a líbal základní desku památníku. Okolo přihlížející tleskali. Dvě osoby tvořily jakousi "stráž", přičemž na vodítkách držely psy bez náhubku. Krátce na to se bez dalších projevů skupina rozešla. Další asi 10 členná skupina se pokusila zazpívat čs. státní hymnu. V 18.15 hodin byl prostoru náměstí Míru v podstatě klid, Zdržovalo se zde asi 25 osob, které se později rozešly. Průběh demonstrace je možno charakterizovat jako klidný, bez vážnějšího narušení veřejného pořádku, použití hesel a nepřipustných verbálních projevů. Z chování účastníků demonstrace bylo patrné, že přijatá opatření k organizátorům byla účinná, a narušila původně připravený scénář akce. V průběhu demonstrace bylo zjištěno, že ze střešního okna protilehlého domu demonstraci natáčí neznámá osoba, v níž po předvedení byl ustanoven Viktor MOTTL /1956/, mechanik rozhlasu po drátě Městské telekomunikační správy Plzeň, bytem Plzeň. K dalšímu opatření byl převzat orgány Městské správy SNB Plzeň.

Dne 7.5.1989 se uskutečnil pietní akce při příležitosti 70.výročí smrti M.R.Štefánika Na Bradle v obci Brezová, okr. Senica. Půl hodiny po skončení oficiální části, konané pod záštitou Ústředního výboru Národní fronty SSR, byla nezjištěnou osobou položena vedle mohyly vlajka /trikolora/ tzv. Slovenského štátu. Odstraňování vlajky předsedou MěNV v Brezové bylo doprovázeno nesouhlasnými výkřiky jednotlivci z 250-300 přítomných osob. V té době před shromážděné vystoupili představitelé nelegálních struktur Ján ČARNOGURSKÝ a Hana PONICKÁ ve společnosti dalších pěti osob. ČARNOGURSKÝ přednesl 7 minutový projev, v němž kromě vyzdvihování ŠTEFÁNIKA navrhl, aby PONICKÁ zpracovala požadavky adresované vládě SSR a komisi pro přípravu a zpracování ústavy:"

- úplnou rehabilitaci ŠTEFÁNIKA
- vrácení všech názvů náměstí, ulic a památníků v republice
- návrat původního slovenského státního znaku do státního symbolu ČSSR.

Na vystoupení ČARNOGURSKÉHO přítomní reagovali souhlasně, ale i záporně. Skupina asi 30 souhlasejících zazpívala státní hymnu a píseň "Kto za pravdu horí". ČARNOGURSKÝ poté přítomné vyzval k podepsání požadavku za vrácení odňaté vlajky, výzvu podepsalo asi 20 přítomných. S PONICKOU v závěru akce uskutečnila interview redaktorka Čs.rozhlasu Bratislava Eva JAŠŠOVÁ. Oslav se zúčastnila britská žurnalistka z Vídně ALISON Smale.

Dne 8.5.1989 v 17.00 hodin oznámila na obvodní oddělení VB v Novém Boru vedoucí restaurace Jednota ve Skalici, že v restauraci a v přilehlém sále, jehož majitelem je Sklotas Nový Bor, se nachází přibližně 100 pankáčů, dožadujících se podávání alkoholu. Příslušníky SNB bylo prověřeno, že v uvedeném sále probíhá nepovolené vystoupení několika hudebních skupin, za přítomnosti asi 150 přívrženců Undergroundu a Punk-rocku. Sál zajistila u závodního klubu ROH Sklotas MARKOVÁ Hana /1966/ pro oslavy narozenin své matky, která je pracovnící podniku. Vzhledem k tomu, že v sále se pohybovaly podnapilé osoby, které poškozovaly vnitřní zařízení, byl po neuposlechnutí výzvy k ukon-

čení akce, pro zajištění klidu a veřejného pořádku proveden zákrok příslušníky SNB. Při zákroku byly vůči nim pronášeny urážlivé výroky, jako: "fašisti, gestapo, komunisti, prasata". Perlustrací bylo zjištěno, že hudební produkce se zúčastnily osoby z Děčína, Teplic, České Lípy, Turnova, Kadaně, Žatce a Prahy. Sedm osob, které odmítaly opustit sál, bylo předvedeno, z nichž tři byly umístěny na protialkoholní záchytné stanici a s ostatními sepsán zápis o výpovědi a byly propuštěny. Škoda na zařízení ZK ROH nebyla dosud vyčíslena.

Dne 6.5.1989 byl na odbor vnitřních věcí ONV Praha 7 doručen dopis tzv. Nezávislého mírového sdružení. Dopis oznamuje konání veřejného shromáždění dne 15.5.1989 v době od 17.00 do 18.00 hodin v prostoru Letenských sadů. Shromáždění se má konat u příležitosti Mezinárodního dne odpíračů vojenské služby z důvodů svědomí. V jeho průběhu mají být účastníci seznámeni s rezolucí L 73 Komise pro lidská práva OSN z 5.3.1987 a s iniciativou NMS k zavedení náhradní služby v civilním sektoru v ČSSR. Pisatelé se odvolávají na příslušné právní normy /čl. 28 Ústavy, zákon č.68/1951 Sb., vyhláška MV č.320/1951 Ú.1., vyhláška MV č.158/1957 Ú.1. a zákon č.60/1961 Sb. s tím, že zaručují pořadatelskou službu, aby nedošlo k narušení veřejného pořádku. Dopis podepsali Pavel JÉGL, Jan SVOBODA a Petr PAYNE. Kopii zaslali na vědomí Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci. Odbor vnitřních věcí ONV Praha 7 vydá rozhodnutí, kterým nebude oznámené shromáždění povoleno.

Ve dnech 6.-9.5.1989 bylo v Praze a Plzni zjištěno 8 závadových nápisů požadujících propuštění Václava HAVLA a hanobících příslušníky SNB a KSČ.

Poškození vlajkové výzdoby bylo zjištěno v Praze, Plzni a Teplicích. Bylo poškozeno 15 vlajek ČSSR, 12 SSSR a 1 věnec u pomníku K.Gottwalda v Teplicích. Bylo odhaleno 11 pachatelů. Ve třech případech sděleno obvinění pro tr.čin výtržnictví

a v šesti případech bude věc oznámena NV pro přešestupek. V ostatních případech je prováděno šetření.

Zaznamenán výskyt čtyř závadových letáků v železniční stanici v Ostravě, požadujících svobodu Stanislavu DEVÁTÉMU.

V České Třebové organizovala Petra MASTNÍKOVÁ, nar.1969, zaměstnaná ONV, odbor školství jako vychovatelka základní školy, a Josef FLONER, nar.1965, dělník ČSD v době od 3.-4.5.1989 podpisovou akci za revizi projektu vodního díla Gabčíkovo, kterou podepsalo 15 občanů. V Pardubicích tuto akci ve stejné době organizovala Miroslava VRBOVÁ, nar.1967, zaměstnaná jako pokladní ČSD Pardubice, která získala pět podpisů spolupracovníků. Podpisová akce nenalezla širší ohlas. Vedoucí tajemník OV KSČ byl informován.

Dne 7.5.1989 v době od 14.00 hodin do 16.00 hodin uspořádala tzv. Havlíčkova mládež v městském parku v Havlíčkově Brodě výstavu obrazů s abstraktní tematikou. Autorem většiny obrazů je Stanislav BARTUŠEK, nar.1957. dělník Sběrné suroviny. Akce se zúčastnilo 22 osob s odznaky Havlíčkovy mládeže. K narušení veřejného pořádku nedošlo.

V Praze 10 odevzdala dne 6.5.1989 Helena BURIANOVÁ, nar. 1929, důchodkyně, závadový dotazník, který rozesílá ilegální skupina. Otázky dotazníků se týkají vnitrostátní situace v ČSSR a po vyplnění má být zaslán na velvyslanectví USA a Kanceláři Federálního shromáždění.

3. Negativní jevy a poruchy v čs.národním hospodářství

V době od 6.-9.5.1989 nebyly na území ČSSR závažné události a jevy tohoto charakteru zaznamenány.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Navazuje na DSZ ze dne 6. května 1989: k provozní havárii v elektrárně Komořany /okr. Most/. Dne 6. května 1989 v 03.35 hodin byla obnovena dodávka tepla do Litvínova, v 04.40 hodin do Mostu a v 16.45 hodin do Chomutova. Příčina poruchy se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Most.

b/ Násilná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 6. května 1989: k nálezu mrtvolky novorozence na skládce Technických služeb v Dubnici nad Váhom /okr. Považská Bystrica/. Dne 6. května 1989 byla jako pachatelka trestného činu vražda novorozence matkou zjištěna [redacted] /nar. 1960, bytem Dubnica nad Váhom, ukližečka/. Jmenovaná byla ve vážném zdravotním stavu převezena do nemocnice v Ilavě /okr. Považská Bystrica/. Motiv činu se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Považská Bystrica.

Na základě vyšetřování prováděného pracovníky FS VB a S SNB hl.m. Prahy a Sčk., ve spolupráci s příslušníky Národní revoluční policie Kuby, byl na Kubě zadržen pachatel trestného činu vraždy kubánský občan [redacted] /nar. 1960, bytem Kuba/. Jmenovaný v listopadu 1982, kdy byl v ČSSR jako zahraniční pracovník, v ulici Karla Duďy v Kladně zavraždil [redacted] /nar. 1946/ a [redacted] /nar. 1955/ a jejich těla zakopal ve sklepě domu čp. 582. Pozůstatky obou těl zde byly nalezeny při asanaci domu dne 9. ledna 1988. Motiv činu nebyl dosud zjištěn.

Vyšetřuje S SNB hl.m. Prahy a Sčk v součinnosti s FS VB.

c/ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 23. ledna 1989: k vloupání do rodinného domku [REDACTED] /nar. 1944/ se způsobenou škodou asi 180 000 Kčs. Dne 5. května 1989 byli jako pachatelé zjištěni [REDACTED] /nar. 1968, bytem Svitavy, bez pracovního poměru, 2x soudně trestán/ a [REDACTED] /nar. 1968, bytem Přerov, dělník, 1x soudně trestán, oba ve vyšetřovací vazbě v Praze 6 - Ruzyni/. Způsobená škoda byla upřesněna na 250 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha-západ.

Navazuje na DSZ ze dne 6. května 1989: k trestné činnosti [REDACTED] /nar. 1954/, který v letech 1988 a 1989 vylákal na Českém fondu výtvarných umění částku 156 000 Kčs. Vyšetřováním bylo prokázáno, že v roce 1988 obdobným způsobem poškodil Český literární fond o částku 2 000 Kčs. Dále v letech 1987 a 1988 vylákal pod různými záminkami od 3 občanů částku 46 000 Kčs, z níž vrátil pouze 10 000 Kčs. Od podniku Interál Bratislava si v roce 1988 vypůjčil ostříkovací pistoli v hodnotě 2 400 Kčs, kterou do současné doby nevrátil. U dosud prokázaných případů činí škoda asi 196 400 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 1.

V době od 8. do 9. května 1989 bylo v Praze 10 provedeno vloupání, vyražením skleněné výplně balkonových dveří, do bytu [REDACTED] /nar. 1953, zaměstnanec OPBH/. Odcizením 40 000 Kčs na hotovosti, spotřební elektroniky a šperků ze žlutého kovu byla majiteli způsobena škoda asi 99 000 Kčs. Po pachateli a odcizených věcech se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Praha 10.

Dne 8. května 1989 v ranních hodinách se v Praze 10, dosud nezjištěný pachatel, vypáčením okna vloupal do kanceláře vedoucího střediska Státního statku Praha. Ve třech kancelářích násilně otevřel zásuvky stolů a odcizil poukázky na 730 litrů benzínu speciál. V kanceláři a stáji, kde bylo 11 koní, založil požár, který byl lokalizován zaměstnanci. Ke zranění osob ani ustájených koní nedošlo. Krádeží benzínových poukázek a požárem vznikla škoda ve výši 11 500 Kčs. Po pachateli se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Praha 10.

Ve dnech 6. - 9. května 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 251 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	27	28	60	42	51	1 042 700
SSR	10	6	14	7	6	258 200
ČSSR	37	34	74	49	57	1 300 900

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 6. května 1989 v 11.00 hodin na silnici v obci Zastávka /okr. Brno-venkov/ se při vzájemném míjení čelně střetly nákladní automobily Plynostavu Pardubice řízený [redacted] /nar. 1934, bytem Čejkovice, okr. Hodonín/ a Zemědělského zásobovacího a nákupního podniku Brno, závod Třebíč řízený [redacted] /nar. 1960, bytem Lesonice, okr. Třebíč/. Při nehodě byl řidič [redacted] usmrcen, [redacted] utrpěl těžké a jeho spolujezdec lehké zranění. Škoda na obou vozidlech činí asi 160 000 Kčs. Míra zavinění se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Brno-venkov.

Dne 6. května 1989 na silnici v katastru obce Záluží /okr. Plzeň - jih/ řidič služebního nákladního automobilu vojín ČSLA Sendrej BARNABÁŠ /nar. 1969, VÚ 1732 Plzeň/ při projíždění levotočivé zatáčky nepřiměřenou rychlostí vjel na krajnici a s vozidlem se převrátil. Při nehodě byl spolujezdec řidiče zraněn těžce, ze tří vojáků přepravovaných na ložné ploše vozidla byl jeden usmrcen a dva zraněni těžce. Na vozidle vznikla škoda asi 20 000 Kčs.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

Dne 6. května 1989 ve 21.00 hodin v Michalovcích řidič osobního auta Štefan GUBIK /nar. 1942, bytem Michalovce, zástupce vedoucího podniku Drevona, středisko Humenné, lx soudně trestán/ zachytil a usmrtil chodce Jaroslava BEDNARZA /nar. 1967, bytem Michalovce, řidič/. GUBIK, který z místa nehody ujel byl 8. května 1989 zadržen a je stíhán pro trestné činy ublížení na zdraví a neposkytnutí pomoci.

Vyšetřuje OS SNB Michalovce.

Dopravní nehody ve dnech 6. - 9. května 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	641	2	42	3 444 900
SSR	294	5	16	1 613 800
ČSSR	935	7	58	5 058 700

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 6. května 1989 bylo v Jičíně zahájeno stíhání pro trestný čin nedovolené ozbrojování proti Josefu SEDLÁČKOVI /nar. 1928, bytem Jičín, důchoďce/. Jmenovaný si opatřil a nejméně od roku 1974 ve svém rekreačním domku v obci Blata /okr. Ji-

čín/ přechovával bez povolení střelbyschopný revolver zn. Gasser, pušku Flobert ráže 6 mm, obdobnou pušku ráže 9 mm a 6 kusů nábojů.

Vyšetřuje OS SNB Jičín.

Dne 7. května 1989 ve 22.49 hodin byli v úseku 11. roty PS Čerchov /okr. Domažlice/ při pokusu o ilegální překročení státní hranice do NSR zadrženi státní příslušníci NDR Steffen LANGNER /nar. 1965/ a jeho manželka Beate /nar. 1968, oba bytem NDR/. Při zadržení použila hlídka PS služební zbraně ke 3 výstřelným výstřelům. Střely nedopadly na území sousedního státu. Ke zranění osob nedošlo.

Vyšetřuje KS SNB Plzeň a komise náčelníka HS PS OSH.

Ve dnech 6. - 9. května 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu a pokus o ilegální přechod státní hranice z ČSSR do NSR 7 občanů NDR a 4 občany Bangladéše.

Hranici se socialistickým státem narušilo 6 občanů ČSSR, 8 NDR a 6 PLR.

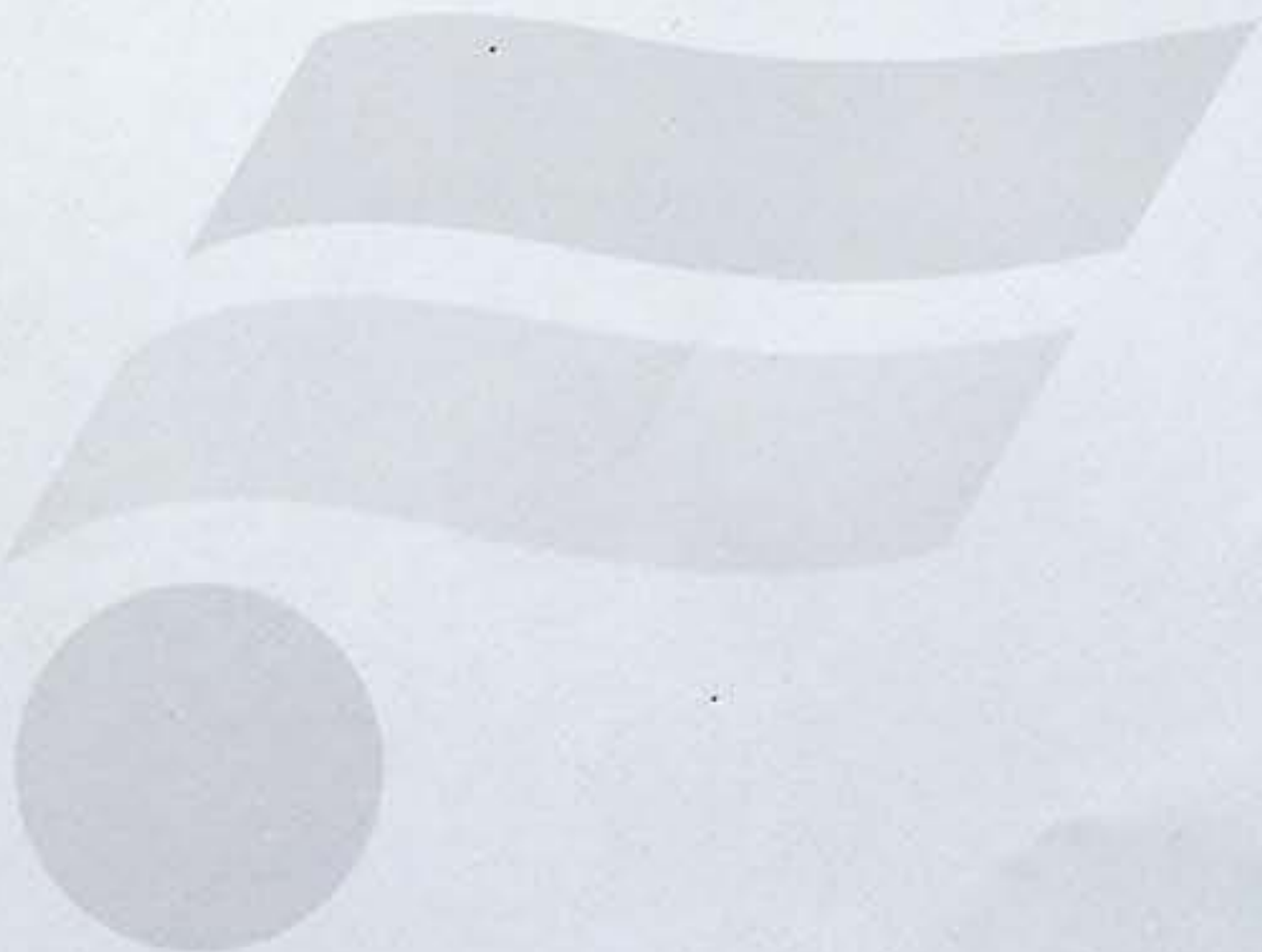
Ze zájezdů organizovaných čs. cestovními kancelářemi do NSR a Holandska se nevrátilo 8 občanů ČSSR.

Ze služební cesty do Rakouska se nevrátila 1 občanka ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Byly zaznamenány další negativní, kritické ohlasy mezi našimi občany na údajné budování památníku německým vojákům padlým na čs.území za 2.světové války. Konkrétně docházelo ke kritickým ohlasům na schůzích základních organizací v rámci Okresního výboru Svazu protifašistických bojovníků v okr.Uherské Hradiště.

archiv
bezpečnost
složek

Dne 5. května 1989 bylo v Praze zahájeno stíhání pro trestné činy svémocné odloučení, zpronevěra a podvod proti nstržm. SNB Jiřímu MARTINCOVI /nar. 1967, bytem Letohrad, okr. Ústí nad Orlicí, IPS MO VB Praha 4 - Jižní město/. Jmenovaný ve dnech 30. a 31. března 1989 bezdůvodně nenastoupil do výkonu služby. Dále koncem roku 1988 převzal od dvou frekventantů PP VB ČSR celkem částku 13 600 Kčs na zakoupení videopřehrávače a automobilu. Peníze však použil pro vlastní potřebu. MARTINEC je podezřelý z další trestné činnosti.

Vyšetřuje inspekce náčelníka S SNB hl.m. Prahy a Sčk.

Dne 5. května 1989 v 19.40 hodin byl v obci Ořechov /okr. Brno venkov/ zadržen podnapilý řidič soukromého osobního automobilu pprap. SNB Zdeněk KRESA /nar. 1960, bytem Brno, SIPS OO VB Židlochovice/. Vzhledem k tomu, že se choval nevhodným způsobem a odmítal uposlechnout pokyny příslušníků VB, bylo proti němu použito mírnějších prostředků. Dechovou zkoušku, odběr krve a moče na zkoušku alkoholu odmítl. Byla mu odebrána služební zbraň, služební průkaz a povolení k řízení vozidel MV.

Vyšetřuje OS SNB Brno-venkov.

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

ved. FMV - 7

IV FMV -

IV KS MV -

Rozhovor A.DUBČEKA s redaktorem maďarské televize

Alexander DUBČEK poskytl dne 6.5.1989 redaktorovi maďarské televize Andrásovi SUGÁROVI další interview, určené pro relaci Panorama. Jako záminku k rozhovoru s DUBČEKEM využil SUGÁR některé výroky z tiskové konference čs.velvyslance v Budapešti ze dne 5.5.1989.

DUBČEK v rozhovoru rezolutně popřel, že v době svého působení ve vedoucí stranické funkci nerespektoval požadavky Maďarů na Slovensku. Taková tvrzení označil za součást kampaně proti jeho osobě a požadoval uskutečnění televizní diskuse na toto téma.

SUGÁR se snažil sugestivními otázkami dosáhnout, aby DUBČEK v odpovědích na jeho otázky jednoznačně požadoval možnost vystoupit v Čs.televizi a aby splnění tohoto požadavku označil jako podmínku uznání existence přestavby v ČSSR. DUBČEK opětovně zdůvodňoval svá vystoupení v zahraničních masově sdělovacích prostředcích a opakoval svůj názor, že přestavba v ČSSR nemůže postupovat bez přehodnocení událostí z roku 1968. Žádal, aby nejen jemu, ale i dalším, kteří se podíleli na "obrodném procesu", byla dána možnost veřejně se vyjádřit k otázkám, spojeným s tímto obdobím.

/XII.správa SNB/

Rozdělovník:

s.Jakeš
s.Husák
s.Adamec
s.Indra
s.Fojtík
s.Hegenbart

red. 74V 7
I, II, XII S

Pokus rozmnožit nelegální písemnosti v Krátkém filmu Praha

Výrobní dispečerka Jaroslava KŘEMENÁKOVÁ ze Studia dokumentárních filmů Krátkého filmu Praha se pokusila v podniku rozmnožit materiály "Prohlášení zaměstnanců Studia dokumentárních filmů" a "Návrh zaměstnanců Studia dokumentárních filmů", které negativně hodnotí kvalitu naší propagandy a "prověrku" událostí v centru Prahy od října 1988 do ledna 1989.

Dosud anonymní autor uvedených písemností se "skrývá" za plenární schůzi ROH ve Studiu dokumentárních filmů. Materiál "Návrh zaměstnanců ..." mj. žádá vládu ČSSR, aby část prostředků z 11 % vojenského rozpočtu uvolnila na rozvoj filmové propagandy, v dalším bodě charakterizuje způsob distribuce filmových periodik jako "soustavné porušování ústavního zákona".

Materiály byly určeny k podpisové akci pracovníků Studia dokumentárních filmů bez vědomí vedení Krátkého filmu.

Rozmnožení obou písemností bylo zabráněno, o záměru KŘEMENÁKOVÉ bude informován ústřední ředitel Čs.filmu k přijetí vlastních opatření.

/II.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Fojtík
s. Hegenbart

red. FMV 7
I, II SSNB

Záměr udělit Mírovou cenu německých knihkupců V.HAVLOVI

Komise, která každoročně při zahájení Frankfurtského knižního veletrhu uděluje Mírovou cenu německých knihkupců /Friedenspreis des deutsche Buchhandels/, hodlá tuto cenu pro rok 1989 udělit Václavu HAVLOVI. Cena má být slavnostně, za přítomnosti vlády a prezidenta NSR, udělena dne 10.10.1989 v kostele sv.Pavla ve Frankfurtu n./M. Komise v současné době ověřuje, zda HAVEL cenu přijímá. Teprve v případě jeho kladné odpovědi bude své rozhodnutí oficiálně publikovat v hromadných sdělovacích prostředcích.

/II.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

mod. FMV 7

I, II S SNB

Návštěva československé parlamentní delegace v Británii a přístup
britské vlády ke vztahům s ČSSR-----

Ve dnech 14.-18. května 1989 vykoná československá parlamentní delegace /dále jen delegace/ pod vedením člena předsednictva ÚV KSČ a předsedy zahraničního výboru Sněmovny lidu (SL) M. ŠTĚPÁNa návštěvu Velké Británie a Irské republiky.

Podle kruhů blízkých ministerské předsedkyni M. THATCHERové převládají v britském vládním kabinetu před zmíněnou návštěvou negativní názory na možné zlepšení britsko-československého politického dialogu. Vládní kabinet se stejně jako britské ministerstvo zahraničních věcí /FCO/ domnívá, že vláda ČSSR "nemá v úmyslu uvést do života závěry vídeňské následné schůzky signatářů KBSE a není ochotna liberalizovat politický systém v ČSSR".

Podle mínění FCO zatím v ČSSR nedošlo k zásadnější přestavbě politického systému, byla provedena pouze některá dílčí opatření. Změny ve fungování ekonomického mechanismu jsou údajně prováděny pouze z nutnosti a ne ze skutečné zainteresovanosti stranického vedení. Podle názoru britských vládních kruhů se vláda ČSSR úporně brání tomu, aby se vnitřní vývoj v ČSSR ubíral podle vzoru MLR nebo PLR, aby došlo k zavedení prvků politického pluralismu, jenž by umožnil začlenění vnitřní opozice do politického života v ČSSR.

Při přípravě na návštěvu delegace vycházejí britské vládnoucí kruhy z analýz a doporučení mnoha vědeckých center a institucí specializujících se na politiku Británie vůči ZSS, včetně stanovisek britských speciálních služeb. Podle jejich hodnocení ve vedení KSČ existují značné názorové rozdíly na to, jak chápat vývoj probíhající v MLR, PLR a SSSR, přičemž tyto neshody mohou v závislosti na dalším rozvoji reforem v uve-

dených zemích vést k otevřeným rozporům. Výše uvedené instituce se domnívají, že stranické a státní vedení ČSSR bude nakonec nuceno změnit svůj dosavadní postoj k reformám v ostatních ZSS. K tomu je údajně přinutí nespokojenost širší veřejnosti s hospodářskou situací v ČSSR spojená s rostoucím tlakem řadových členů KSČ a výraznější aktivitou tzv. nezávislých opozičních struktur. V neposlední řadě sehrají jistou roli i již zmíněné názorové neshody v samotném vedení KSČ a státu.

Britská vláda přisuzuje vedoucímu delegace M. ŠTĚPÁNovi důležité místo v probíhajících vnitropolitických procesech v ČSSR ale i v budoucím politickém vývoji státu. ŠTĚPÁN je považován za osobnost "přijatelnou jak pro centristické jádro v KSČ, tak i pro zastánce reformem". V kalkulacích britských vládních kruhů je do budoucna pokládán za jednoho z kandidátů na nejvyšší stranickou, případně státní funkci. Vládní britská Konzervativní strana v něm vidí pružného politika a nositele progresivních názorů. Na jejím "seznamu" perspektivních osobností politického života ČSSR zaujímá M. ŠTĚPÁN přední místo.

Britská vláda poskytuje představitelům československé emigrace v Británii poměrně široký prostor k prezentaci jejich názorů na vnitropolitickou situaci v ČSSR a ovlivňování britského veřejného mínění proti ČSSR.

Jeden z takových představitelů - Karel KYNCL - si v poslední době posílil své postavení v britské rozhlasové a televizní společnosti BBC. K jeho názorům, stejně tak jako názorům dalších protičeskoslovenských elementů působících v Británii, je do značné míry přihlíženo v doporučeních britských politologických ústavů předkládaných vládě. KYNCL hodnotí současný vnitropolitický vývoj v ČSSR jako "zastavení procesu demokratizace", jenž se mohl výrazněji projevit spíše v minulém roce, bezprostředně po nástupu mladší generace do předsednictva ÚV KSČ. Svůj postoj zdůvodňuje projevem generálního tajemníka ÚV KSČ M. JAKEŠe na 13. zasedání ÚV KSČ, ve kterém je prý patrná snaha současného čs. stranického vedení potlačit jakoukoliv opozici uvnitř KSČ, ale i mezi širší veřejností. Podle KYNCLa může tento vývoj trvat pouze do 18. sjezdu KSČ, na kterém by se údajně měla prosadit "skupina kolem M. ŠTĚPÁNa".

Z poznatků z britských vládních kruhů vyplývá, že britská vláda spojuje své naděje na uskutečnění reform v ČSSR s činností opozičních struktur včetně "charty 77", ale i s širším zapojením zejména mladé generace do politického života. Tato generace by měla podle představ Británie důrazněji než doposud vystupovat pod vlivem procesů v SSSR, MLR a PLR za přijetí radikálnějších opatření k hlubší demokratizaci společnosti. Za vůdčí osobnost je v této souvislosti považován V. HAVEL, jehož by britská vláda chtěla prosadit do politického života v ČSSR po vzoru WALESY nebo SACHAROVA. Podle mínění britských speciálních služeb by HAVEL měl sehrát důležitou roli v koordinaci činnosti opozičních sil v MLR a PLR s nelegálními strukturami v ČSSR. Britská vláda bude usilovat o to, aby tato činnost postupně nabyla oficiálního charakteru. Dosažení zmíněného záměru by uspíšilo případné dřívější propuštění HAVLA, s nímž britská strana rovněž kalkuluje.

Získané poznatky umožňují učinit závěr, že otázka lidských práv (LP) bude britskou stranou vnesena na pořad jednání s naší delegací a rozprava o ní bude vedena v kritickém duchu. Důraz má být kladen na přehodnocení některých ustanovení čs. právního řádu, týkajících se občanských svobod a přístupů oficiálních institucí ČSSR k domácí opozici, což může být dáváno do souvislosti se závazky, jež na sebe ČSSR přijala podpisem závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky. V této souvislosti lze předpokládat, že britská strana nanese otázku zákroků vůči nezákonným demonstracím na Václavském náměstí v lednu 1989, následujících soudních postihů jejich účastníků, jakož i nedávného dočasného zadržení britského novináře M. GLENNYho. Na půdě zahraničního výboru britského parlamentu lze očekávat nejvyhrocenější postoje britské strany. Kromě výše uvedených otázek může být rovněž vznesen požadavek legalizace opozice v ČSSR. Labourističtí poslanci mohou činit paralely mezi krizovými událostmi v ČSSR v letech 1968/69 a přestavbou v SSSR a požadovat, aby příslušné orgány ČSSR poskytly A. DUBČEKovi

"více prostoru" k jeho činnosti. Nelze vyloučit, že britští poslanci rovněž zmíní otázku maďarské menšiny na Slovensku, řešení církevních otázek a zlepšení vztahů s Vatikánem, že budou sondovat možnost dřívějšího propuštění V.HAVLA včetně povolení jeho veřejné činnosti a možnost navrácení občanství ČSSR emigrantu TOMINovi.

Mezi dalšími otázkami, které mohou být předloženy naší delegaci v diskusi, bude postoj ČSSR k situaci v MLR a PLR, k myšlence společného evropského domu, bilaterální hospodářské a kulturní spolupráci Británie-ČSSR, k československému stanovisku ohledně nezvratnosti přestavby v SSSR a postavení GORBAČOVA, k asymetrii v konvenčních zbraních mezi NATO a Varšavskou smlouvou /VS/ a k přítomnosti sovětských vojsk v ČSSR.

Lze předpokládat, že méně konfrontační atmosféra zavládne v průběhu jednání delegace s britsko-československou parlamentní skupinou, jejíž členové projeví zájem především o rozšíření přímých kontaktů s Federálním shromážděním /FS/, o vnitřní situaci v ČSSR, o průběh politické a hospodářské přestavby, o naše představy o konkurenci a volné tvorbě cen a o problematiku ochrany životního prostředí. Oceněny mohou být naše kroky k jednostrannému snížení ozbrojených sil, výzbroje a vojenských rozpočtů, dále pak iniciativy ČSSR k problematice označování a detekce plastických výbušnin /Semtex/. V rámci rozhovoru o plastických výbušninách nelze vyloučit, že britská strana vznese otázku likvidace chemických zbraní a bude se zajímat o náš přístup k účinné a ověřitelné kontrole tohoto druhu zbraní.

Přijetí u ministra zahraničí HOWEa zřejmě neproběhne v konfrontačním duchu. HOWE může nanést některé konkrétní případy z oblasti dodržování lidských práv, především případ HAVLA. Určitou pozitivní roli v rozhovoru pravděpodobně sehraje dosavadní přístup ČSSR k označování a detekci plastických výbušnin a skutečnost, že HOWE plánuje návštěvu ČSSR na červenec 1989. HOWE je zkušeným vyjednavatelem, obvykle nevystupuje z konfrontačních pozic a je schopen posuzovat dílčí záležitosti

tosti v celkovém kontextu, v oblasti lidských práv však vystupuje rozhodně a odmítá přijetí odlišných stanovisek.

Z čistě protokolárního hlediska nepovažuje britská strana za vhodné, aby delegace byla přijata M. THATCHEROvou. Podle některých poznatků však britská strana nevyklučuje, že v případě "konstruktivního" jednání M. ŠTĚPÁNa s HOWEm by FCO doporučilo přijetí našeho představitele u ministerské předsedkyně. Britská strana si však pod pojmem "konstruktivního jednání" představuje kladný postoj čs. úřadů k zahájení dialogu s opozicí v ČSSR, brzké propuštění HAVLA/ jemuž pak nebude bráněno v činnosti, povolení vydávání tzv. samizdatů, umožnění volného výjezdu na Západ a návratu do ČSSR členům tzv. nezávislých struktur, povolení jejich shromažďování, legalizaci politické činnosti DUBČEKA a dalších bývalých politiků "pražského jara" atd.

Příjezd delegace do Británie a případné setkání M. ŠTĚPÁNa s generálním tajemníkem Komunistické strany Velké Británie /KS VB/ Gordonem McLENNANem proběhne v době, jež je pro komunistické hnutí v Británii mimořádně složitá. Stoupenci internacionalistických názorů byli eurokomunistickým vedením z britské KS vyloučeni a do popředí se postupně dostávají mladší zastánci eurokomunistických názorů. V těchto souvislostech lze chápat rozhodnutí dosavadního generálního tajemníka KS Velké Británie McLENNANA z března 1989 rezignovat na svou funkci v průběhu dalšího sjezdu strany plánovaného na listopad 1989.

Komunistická strana dále ztrácí podporu širší britské veřejnosti, počet členů se pohybuje kolem 7 tisíc. Jako nejpravděpodobnější McLENNANův nástupce se jeví vedoucí mezinárodního oddělení britské KS Garry POCOCK.

Při rozhovoru M. ŠTĚPÁNa s McLENNANem a POCOCKem britští komunisté ocení ochotu KSČ navázat opět oficiální kontakt mezi oběma komunistickými stranami, což lze považovat s ohledem na dřívější postoje KS VB ke KSČ za nový moment. Podle vyjádření POCOCKA nemá vedení KS VB zájem

na konfrontačním duchu rozhovorů s delegací a dá přednost celkem konstruktivnímu dialogu se zaměřením na současnou situaci v obou zemích. V případě ČSSR se budou zajímat zejména o otázky spojené s politickou a hospodářskou oblastí přestavby.

Nadále však platí, že vedení KS VB, stejně jako její členská základna, kriticky hodnotí internacionální pomoc zemí Varšavské smlouvy Československu v krizových letech 1968/69. Tato otázka by však neměla být předmětem rozhovorů s delegací, což je opět nový aspekt v přístupu KS VB k jednání s KSČ. Nelze ovšem vyloučit, že britští komunisté nanesou otázku současné situace v ČSSR v oblasti lidských práv, zejména pak postup orgánů ČSSR proti účastníkům nezákonných demonstrací v Praze v říjnu 1988, v lednu a květnu 1989, a označí je jako "nevhodný". Vedení KS VB je stejně jako britská vláda toho názoru, že KSČ bude v budoucnu nucena přistoupit na dialog s politickou opozicí v ČSSR, jako je tomu například v PLR.

Při jednání s delegací bude aktivní roli hrát POCOČK, který má osobní zkušenosti z práce v ČSSR a větší znalosti o situaci v naší zemi. POCOČK je v jednání uvážlivý, snaží se vyhýbat se názorovým střetům. Jde o zkušeného politického pracovníka. V letech 1969-73 působil v Praze ve Světové odborové federaci /SOF/. Je stoupencem eurokomunistických názorů a v činnosti KS VB je aktivně prosazuje.

Vedení KS VB chce využít probíhající demokratizace společnosti v ČSSR k rozšíření svých styků a nelze vyloučit, že v jejich rámci sleduje zájem o navázání styků s opozičními silami v ČSSR.

Z á v ě ř y :

Jednou z hlavních otázek projednávaných v průběhu pobytu delegace v Británii bude otázka lidských práv. Nejostřejší kritiku na adresu ČSSR lze očekávat v průběhu přijetí v zahraničním výboru britského parlamentu, jehož členové budou kritizovat ČSSR na příkladu konkrétních

osob, které byly postiženy za svou protistátní činnost. Údajné porušování lidských práv bude dáváno do souvislosti se závazky, které pro ČSSR vyplývají podpisem Závěrečného aktu helsinské konference KBSE a závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE.

Britská strana zřejmě vyjádří své výhrady ohledně postupu demokratizace života v ČSSR a přestavby politického a hospodářského mechanismu. Nelze vyloučit srovnávání situace v ČSSR s vývojem v SSSR, MLR a PLR.

Přestože britská vláda věnuje větší pozornost současnému vývoji v MLR a SSSR, pozorně analyzuje vztahy ČSSR s těmito zeměmi, v nichž vidí potenciální zdroj rozporů v blízké budoucnosti. Zejména v případě MLR a PLR jde podle britské strany o neshody v provádění státní politiky a neshody mezi vedením jednotlivých politických stran. Británie bude využívat jakékoli příležitosti k prohlubování napětí mezi ZSS a bude své speciální služby orientovat na narušování jednoty zemí VS v politické a vojenské oblasti.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Inčra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Štěpán
s. Hegenbart

ved. FMV 7
I, II S SNB

K aktuálním otázkám anglo-irských vztahů

Klíčovým aspektem anglo-irských vztahů je v současné době otázka Severního Irsku, na jejímž vyřešení jsou zainteresovány obě strany. Z iniciativy Irské republiky jsou hledány způsoby politického řešení této otázky v rámci platné anglo-irské dohody z listopadu 1985, která poprvé v historii dala Irské republice poradní hlas při řízení záležitostí Severního Irsku výměnou za uznání britské nadvlády nad touto provincií. Dvoustranná vládní komise nyní nově formuluje zmíněnou dohodu tak, aby ji bylo možné prodloužit o další dva roky. V příštím roce má být politická spolupráce mezi Irskou republikou a Británií kolem otázky Severního Irsku posílena vytvořením meziparlamentního sdružení, jehož členy budou kromě poslanců obou zemí rovněž představitelé severoirských politických stran.

V současné době se rýsují tendence ke sblížení stanovisek obou zemí v otázce vytvoření nezávislé katolicko-protestantské správy nad Severním Irskem, která je považována za vhodnou náhradu stávajícího přímého řízení této provincie britskou vládou. Brzdícím momentem rychlejšího pokroku v této otázce je osobní antipatie a vzájemná nedůvěra nejvyšších představitelů obou zemí. THATCHEROVÁ a HAUGHEY mají širokou podporu svých vlád a prakticky samostatně určují způsoby vyřešení problému Severního Irsku.

Principiální názorové rozdíly existují rovněž v přístupech obou zemí k aktuálním otázkám vytvářejícího se společného západoevropského trhu v rámci členských států Evropských společenství /ES/. Británie například odmítá připojení se k společnému měnovému systému v Evropě /EMS/.

V otázce politické spolupráce v ES Irská republika podporuje NSR a Francii v otázce posílení pravomocí Evropského parlamentu. THATCHEROVÁ naopak vystupuje proti omezování politických a zákonodárných práv národních parlamentů.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš	s. Štěpán
s. Husák	s. Hegenbart
s. Adamec	
s. Indra	
s. Lenárt	
s. Fojtík	

Vadl FMV 7
I, II S SNB

Charakteristika poslance Labouristické strany Greville E. JANNERA
a činnost židovských komunit v Británii

Greville Ewan JANNER - poslanec Labouristické strany v Dolní sněmovně
britského parlamentu

Je aktivní jako člen výboru pro otázky zaměstnanosti, místopředseda společného výboru za propuštění sovětských židů, předseda společné parlamentní skupiny pro otázky bezpečnosti, místopředseda britsko-indické skupiny a člen parlamentní skupiny pro válečné zločiny.

Vykonává funkci prezidenta Židovské rady Commonwealthu a je členem výkonného výboru Světového židovského kongresu. Je rovněž viceprezidentem Sdružení bývalých židovských pracovníků státního aparátu a viceprezidentem Sdružení židovské mládeže. Je zakládajícím členem Mezinárodního výboru pro lidská práva v SSSR.

JANNER je dopisovatelem řady britských periodik a členem londýnské organizace nezávislých novinářů. Napsal 37 knih, zejména k otázkám zaměstnanosti, průmyslových vztahů a hospodářského práva. Některé publikace psal pod pseudonymem Ewan MITCHELL. V letech 1979-1985 byl prezidentem Rady zástupců britských židů.

JANNER se narodil 11.7.1928 jako syn lorda z Leicesteru. Vzdělání získal v St. Paul's School a výběrové koleji Cambridgeské univerzity Trinity Hall. Postgraduálně studoval na Harvardu v USA. Je ženatý s australskou občankou Myrou SHEINKovou. Mají syna a dvě dcery. Mezi jeho oblíbené záliby patří plavání a kouzelnictví.

Otázka dodržování lidských práv bude pravděpodobně jedním z hlavních témat, které britská strana vnese, a to zejména v průběhu přijetí delegace v Dolní sněmovně britského parlamentu, na pořad jednání.

Zařazení této otázky aktivně prosazuje židovská nátlaková skupina /lobby/ v parlamentu v čele s labouristickým poslancem za volební obvod Leicester West Greville E. JANNERem. V této činnosti JANNER spolupracuje v Labouristické straně s Valerií COXovou a Cyrilem STIENem.

Židovské organizace v Británii představují významnou politickou sílu a hrají důležitou roli v ideologické a politické oblasti. Jednu z klíčových rolí má Rada zástupců britských židů /Board of Deputies of British Jews, BDBJ/, jejíž vedoucí funkcionáři se přímo účastní jednání s nejvyššími představiteli britské vlády. Jako příklad z poslední doby může sloužit setkání státního tajemníka FCO WALDGRAVEa se zástupci BDBJ v únoru 1989, během kterého byl stanoven další britský postup v jednáních s J. ARAFATem.

Mezi židovskými institucemi, které se zabývají problematikou ideologického působení, hraje významnou úlohu Středisko pro výzkum judaismu a židovsko-křesťanských vztahů /The Centre for the Study of Judaism and Jewish-Christian Relations/. Židovské komunity v Británii využívají k prosazování judaismu do povědomí širších vrstev britské veřejnosti mnoho dalších způsobů, např. školení, výstavy, semináře apod.

Ve vztahu k ZSS je ovlivňování politických rozhodnutí britské vlády zřejmé v oblasti ideodiverzního působení. Například Národní rada sovětského židovstva /National Council for Soviet Jewry/, podporovaná BDBJ, vede aktivní činnost směřující proti konání humanitární konference v Moskvě v roce 1991. Zvýšená aktivita židovských a sionistických organizací byla zaznamenána v souvislosti s dubnovou návštěvou generálního tajemníka ÚV KSSS M. GORBAČOVA v Británii.

Sionistické organizace využívají ve své činnosti zaměřené proti zájmům SSSR, ale i dalších ZSS, zejména případů osob, kterým nebylo

z různých, především bezpečnostních důvodů umožněno vycestování na Západ, tzv. refuseniks.

Židovská komunita má značný vliv rovněž v britských hromadných sdělovacích prostředcích. Existují poznatky o propojenosti židovských komunit s nejvyššími hodnostáři církve v Británii. Například arcibiskup z Canterbury Robert RUNCIE zaujímá ke spolupráci s nimi kladný postoj a přímo vyzývá křesťany k chápání judaismu jako živé církve.

/I. správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Štěpán
s. Hegenbart

10-1-74 MV 7
I, II S SNB

Pozice USA k otázce modernizace taktických jaderných raket

Podle získaných poznatků analytická pracoviště ministerstva zahraničních věcí USA, ministerstva obrany USA a zpravodajské služby CIA nyní průběžně shromažďují a vyhodnocují odchylnosti stanovisek členských států NATO od přístupů USA v souvislosti se zahájením druhého kola vídeňských jednání o snížení konvenční výzbroje a ozbrojených sil a o opatřeních důvěry a bezpečnosti v Evropě.

USA došly k závěru, že otázka modernizace jaderných prostředků krátkého doletu v NSR přestala být čistě vojenskopolitickým problémem a stává se prestižní otázkou suverenity NSR. Západní odborníci však upozornili vládu USA, že spojování otázky modernizace uvedených jaderných prostředků pouze s osobní prestiží kancléře NSR KOHLA nebo ministra zahraničí GENSCHERA či otázkou politických ambicí je nebezpečným zúžením celého problému, který ve svém důsledku může vládu USA dovést k mylným závěrům. Odborníci jsou toho názoru, že setrvávání USA na jednoznačném požadavku modernizace může NSR zatlačit do pozice, ve které nebude žádný vlivný politik NSR schopen před západoněmeckou veřejností hájit zájmy USA. V této souvislosti navrhuje, aby USA přistoupily na pozici NSR a rozhodnutí v rámci NATO bylo odsunuto na pozdější dobu. Tohoto ústupku by však měly USA využít a požadovat, aby NSR na oplátku podpořila stanovisko USA - nezahrnout taktické letectvo a bojové vrtulníky do jednání o snížení konvenčních sil a výzbroje probíhajících v rámci Varšavské smlouvy a NATO. S obdobnou podporou by měla NSR vystoupit při jednání o opatřeních důvěry signatářů KBSE, a to v otázce letectva a vojenského námořnictva. Odborníci se domnívají, že tímto krokem se pro NSR otevřou "zadní vrátka", nedojde k narušení vojenské rovnováhy v Evropě a USA získají zpět ztracený vliv a kontrolu nad politikou NSR.

/I.správa SNB/

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Štefaňák

med. #4V 7

I, II S SM13

Současná bezpečnostní a vnitropolitická situace v Etiopské lidově demokratické republice /ELDR/

Po zahájení ofenzívy jednotek Tigerijské lidové osvobozené fronty /TPLF/ v oblasti Inda Silase /provincie Tigrai/ v únoru t. r. se zhroutila obrana vládních vojsk. Třetí armáda neubránila Mekele, hlavní město provincie a musela se stáhnout do obrany jižně od města.

TPLF a Etiopská lidová osvobozená fronta /EPLF/ koordinují své vojenské akce a vládní vojska jsou celkově v defenzívě. Boje se postupně rozšiřují směrem k jihu země. V současné době jsou kromě Eritreje a Tigrai zasaženy i provincie Wollo, Kondar, Wolega a Gojam.

Přetrvávající konflikt na severu země odčerpává mnoho materiálových zdrojů a lidských sil. Snižuje se životní úroveň lidu, stagnuje ekonomika a začíná se již projevovat citelný nedostatek základních potravin.

Po neúspěších revoluční armády v provincii Tigrai se stupňuje politické napětí a nespokojenost s postupem vlády. V první řadě samotného Mengistu Haile Mariama, který je označován za diktátora a ne státníka. Poměr sil ve vedení státu a Dělnické strany Etiopie /DSE/ je zatím ve prospěch těch, kteří chtějí situaci na severu země řešit silou. Mezi jednotlivými členy politbyra ÚV DSE však postupně dochází ke změnám stanovisek k této otázce.

Stále více lidí - i ve vedení - považuje Eritreu za oblast, která se M.H. Mariamovi nepodřídí a dokonce se již hovoří o osvobozené válce proti současnému vedení. Celkově lze hodnotit nálady a postoje mezi lidmi jako výraz pasivní rezistence.

Porážky vládních vojsk mají negativní vliv na morálku v armádě. Úroveň velících důstojníků je nízká. U jednotek v oblasti

Kerenu vypukly počátkem března t. r. nepokoje, při nichž se vojáci dožadovali ukončení bojů.

Mezi pracovníky ministerstva zahraničního obchodu ELDR se již delší dobu projevují protisovětské nálady. Potvrdilo to i zasedání smíšené etiopsko-sovětské komise pro ekonomiku v únoru t.r., které bylo provázeno značně napjatou atmosférou. Jednou z hlavních příčin je zřejmá prozápadní orientace středních odborně technických kádrů v etiopském MZO.

V přímé souvislosti s posledními porážkami vládních vojsk na severu země a silící kritikou politiky vlády M.H. Mariama se zvyšuje aktivita /dosud málo organizovaných/ protistátních skupin v hlavním městě Adis Abebě a dalších větších městech. Je důvodný předpoklad, že část je přímo napojena na TPLF a EPLF. Je zaznamenáváno rozšiřování protistátních písemností, které přímo kritizují M.H. Mariama a jeho vládu v souvislosti s vedením bezvýhodné občanské války, ekonomickými a sociálními neúspěchy. Některé poukazují i na jednostrannou orientaci Etiopie na země socialistického společenství a tvrdí, že tyto země "nyní Etiopii opouští". Toto tvrzení je zřejmě reagencí na evakuaci rodinných příslušníků expertů SSSR a dalších států ze severu ELDR.

Na základě celkového zhoršení bezpečnostní situace v ELDR byla vytvořena "Bezpečnostní komise" v čele s ministrem vnitra TESFAYEM.

/Představitel FMV v ELDR/

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hegenbart

red. FMV 7
I, II S.S.N.R.

